

ABD – Dimnikarstvo Murska Sobota d.o.o.

Trstenjakova ulica 2a, 9000 Murska Sobota
tel.: 02/ 535 13 10, fax: 02/535 13 11
mob. 070 269 516
e- mail: abd.dimnikarstvo@siol.net
<http://www.dimnikar.si>

Kurilna sezona je pred vrati, zato smo pripravili nekaj koristnih nasvetov za uporabo naprav. Pravilno vgrajene, vzdrževane in uporabljene kurilne, dimovodne in prezračevalne naprave zagotavljajo varno uporabo tako z vidika zaščite zdravja ljudi, požarne varnosti, kot tudi varstva okolja in racionalne rabe goriv in s tem tudi miren spanec.

Klasične kurilne naprave na trdna goriva

Pri kurjenju s trdnimi gorivi v neprimernih izvedbah kurilnih naprav (predvsem kurišča na pregorevanje), njihove neprimerne uporabe (prevelika ali premajhna moč, neustrezno dodajanje goriva v kurišče, neustrezen dovod zraka ipd.) in neprimerno pripravljena drva (vlažnost drv nad 20 %, prevelika ali premajhna polena, uporaba nedovoljenih goriv ipd.), nastaja nepopolno zgorevanje in s tem tudi saje in smole, ki se nabirajo kot katranske obloge na stenah tako kurilne naprave, kot tudi v dimniku.

Zaradi zagotavljanja požarne varnosti, preprečujevaje zastrupitev z dimnimi plini, varstva okolja in racionalne rabe goriv in ne nazadnje tudi zaradi zagotavljanja možnosti obratovanja kurilnih naprav, je treba te saje in smole večkrat na kurilno sezono tudi odstraniti. Slabše kot je zgorevanje, bolj pogosto je treba čistiti te naprave. Pravilnik o dimnikarski službi določa, da je treba kurilne in dimovodne naprave do 50 kW, očistiti najmanj dvakrat na kurilno sezono (na tri mesece), če so toplotne izgube z dimnimi plini nižje od 20 % (izkoristek nad 80 %) in štirikrat na kurilno sezono (na dva meseca), če so toplotne izgube z dimnimi plini nad 20 %.

Upoštevati je treba, da vsak milimeter sajnih oblog v kurilni napravi zmanjša izkoristek za 4 do 6 %. Le nekaj milimetrov sajnih ali katranskih oblog v dimniku pa lahko povzroči dimniški požar. Kurilnost posekanih drv, kjer vlažnost predstavlja polovico masnega deleža, je za polovico nižja od kurilnosti zračno suhih drv (10 do 18 %), poleg tega vlažna drva zelo poslabšujejo zgorevanje.

Čiščenje dimnikov na trdno gorivo

Ob vsakem čiščenju kurilne naprave je potrebno očistiti dimovod, dimnik in iztočni del dimnika. Saje in smole v dimovodu, dimniku lahko povzročijo dimniški požar. Če se v dimniku nabirajo saje in smole to pomeni, da gre za izredno slabo zgorevanje in tako zgorevanje je v bistvu nedopustno tudi z vidika varstva okolja in racionalne rabe goriv. Razloge za saje in smole v dimniku je treba iskati v kakovosti kurilne naprave, nepravilnem kurjenju ali neustrezni pripravi drv. Požarno varnost se zagotavlja predvsem z dobrim zgorevanjem. Dimniški požar je zelo očiten znak, da je kurjenje skrajno neprimerno.

Saje se iz dimnika odstranijo mehansko s posebnimi krtačami. Odstranjevanje katranskih oblog iz dimnika pa je bistveno bolj in potrebno je bistveno več časa, saj se jih odstranjuje s posebnimi orodji in napravami mehansko ali z izžiganjem. Katranske obloge se pogosto vžgejo na začetku kurilne sezone ali ob bolj intenzivnem kurjenju, ker so se v času kurilne sezone osušile, zato jih je treba obvezno odstraniti iz dimnika. Upoštevati je treba, da odstranjevanje katranskih oblog povzroča poškodbe na dimniku, posebno še izžiganje. Dimniški požar pa praviloma pomeni poškodbe, zaradi katerih dimnik ni primeren za nadaljnjo uporabo.

Čiščenje kurilnih, dimovodnih naprav na olje in plin z nadtlačnim gorilnikom

Tudi v teh napravah lahko poteka nepopolno zgorevanje in v tem primeru sajne in druge obloge, ki se nalagajo na stene kurilne in dimovodne naprave. Pred kurilno sezono je zato treba opraviti servis gorilnika in zamenjati iztrošene dele ter gorilnik pravilno nastaviti tudi z vidika nizkih emisij dimnih plinov. Servis gorilnika se opravi na očiščenih kurilnih in dimovodnih napravah. Kurilne naprave moči do 50 kW se očisti in pregleda najmanj 1x letno. Ne smemo pa pozabiti, da pred sezono napolnimo rezervoar z gorivom.

Priprava trdnega goriva (drv, sekancev)

Pravilno pripravljena drva so pogoj za nizke emisije in visok izkoristek. Uporabljajo se lahko le **drva z vlažnostjo do 20 %**, zato jih je treba sušiti, polena pa morajo biti velikosti, kot to določa proizvajalec kurilne naprave. V splošnem velja za enostavna kurišča pravilo, da naj bodo polena trikotne ali tudi štirioglate oblike s obsegom od 20 do 27 cm, njihova dolžina pa prilagojena kurišču. Drva iz mehkega lesa, se lahko v idealnih pogojih sicer lahko posušijo v roku enega leta, vendar se priporoča sušenje vsaj **1,5 leta**. Bukova drva naj se sušijo ca 2 leti, npr. hrastova pa tri leta. Sušenje drv se izvaja na sončni legi, zrak naj drva obteka z vseh strani, drva naj bodo pokrita zaradi dežja.

Kurilne naprave na sekance morajo uporabljati sekance primerne velikosti in tudi sekanci morajo biti suhi, zato jih pripravimo iz zračno suhega lesa in skladiščimo na suhem.

V kurilnih napravah se uporabljajo tudi peleti, ki pa sami niso problematični glede vlage, ampak glede same kvalitete. Zaradi slabe kvalitete peletov imamo več sajnih in drugih oblog, slabši izkoristek in tudi večje stroške vzdrževanja. Peleti se morajo prav tako skladiščiti na suhem.

Kotli na trdno gorivo z ročnim dodajanjem drv v kurišče, morajo imeti pregrajen hranilnik toplote volumna 55 l na kW toplotne moči kotla.

Naloga dimnikarja

Uporabniki so še vedno prepričani, da je dimnikar le za čiščenje, ampak temu ni tako. Med naloge dimnikarjev spadajo še opozarjanje na **pomanjkljivosti**, ki se ugotovijo pri čiščenju in pregledu naprav, **nadzor nad mejnimi vrednostimi dimnih plinov iz kurilnih naprav, vodenje evidenc in svetovanje pri vgradnji, rekonstrukciji naprav in uporabi naprav.**

Kaj moramo še vedeti in kaj moramo še postoriti

Pred in med kurilno sezono je treba odstraniti vse sajne in druge obloge, saj s tem zagotovimo boljši prenos toplote iz kurišča na medij za prenos toplote. V nasprotnem primeru imamo višje izhodne temperature dimnih plinov, slabo energetski izkoristek, večjo porabo goriva in s tem večje stroške. **Zaradi enega milimetra sajnih oblog v kurilni napravi imamo od 4 do 6 % manjši izkoristek.**

Pred kurilno sezono je treba zamenjati vsa dotrajane ali poškodovane dele kurilne naprave, zamenjati je treba dotrajana tesnila vrat in odprtin na kurilni napravi, preveriti je treba delovanje varnostnih ventilov ipd.

Delovna temperatura kotla naj bo **nad 70 °C**. Delovna temperatura manjša **od 60 °C je razlog za prekomerno nabiranje smolnatih oblog v kurilni in dimovodni napravi.**

Klasični kotli imajo vgrajen regulator zraka (vleka), ki samodejno regulira temperaturo medija v kotlu ali temperaturo peči. V prehodnih obdobjih ko je manjša potreba po ogrevanju se v kurišče naloži manj goriva – drv.

Pred vsako zakuritevijo je potrebno obvezno odstraniti pepel iz pepelišča in kurišča, saj s tem zagotovimo nemoten dovod zgorevalnega zraka.

Za zgorevna potrebujemo **zrak**, ki ga v kurilnico ali drug prostor dovedemo neposredno skozi odprtine iz okolice. Prosti presek odprtine za dovod zgorevalnega zraka za kurilne naprave do 50 kW mora biti velik **najmanj 150 cm²**, za kurilne naprave nad 50 kW pa za vsak kW moči nad 50 kW še 2 cm².

Pri zamenjavi stavbnega pohištva (okna, vrat) je potrebno obvezno v prostor, v katerem je nameščena kurilna naprava, ki si zajema zgorevalni zrak iz prostora, speljati dovod svežega zraka neposredno od zunaj.

Od kurilnih in dimovodnih naprav je potrebno odstraniti vse gorljive materiale za najmanj 40 cm.

Pri uporabi pa ne smemo pozabiti na čistočo kurilnice.

Do 01.01.2017 je v bivalne prostore, v katerih je vgrajena kurilna naprava, ki za zgorevanje uporablja zrak iz prostora, treba opremiti z javljalnikom ogljikovega monoksida (CO).

Koristne napotke pripravil: Bojan Brenčič, dimnikarski mojster